

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПРОБЛЕМ ОСВІТИ

DOI : 10.33274/2079-4835-2022-25-2-5-15

УДК 004:(37.02:[005.336.2:338.48-051])(045)

Богатирьова Г. А.,
канд. пед. наук,
доцент

Донецький національний університет економіки
і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського,
Кривий Ріг, Україна,
e-mail: bohatyryova@donnuet.edu.ua,
ORCID: 0000-0003-3790-4735

ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ

UDC 004:(37.02:[005.336.2:338.48-051])(045)

Bohatyryova G. A.,
PhD in Pedagogical sciences,
Associate Professor

Mykhailo Tuhon-Baranovskyi Donetsk National
University of Economics and Trade,
Kryvyi Rih, Ukraine,
e-mail: bohatyryova@donnuet.edu.ua
ORCID: 0000-0003-3790-4735

INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES INFLUENCE ON THE TOURISM SPECIALIST'S PROFESSIONAL COMPETENCE FORMATION

***Мета.** Стаття присвячена дослідженню впливу інформаційно-комунікаційних технологій на формування професійної компетентності фахівців сфери туризму. Автор вивчає умови, за яких буде вирішена потреба туристського ринку у фахівцях, які володіють високим рівнем професійної компетентності, професійною мобільністю, здатністю адаптуватися до умов професійної діяльності завдяки та недостатньою використанню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).*

Обґрунтовується необхідність системного підходу до проблеми через розробку структурно-функціональної моделі процесу формування професійної компетентності фахівців сфери туризму.

***Методи.** Основними методами дослідження процесу формування професійної компетентності засобами інформаційно-комунікаційних технологій стали: абстрактно-логічний метод — при визначенні основних проблемних питань формування професійної компетентності; метод моделювання — при розробці структурно-функціональної моделі процесу формування професійної компетентності фахівців з туризму.*

***Результати.** У контексті дослідження визначено і уточнено зміст процесу формування професійної компетентності особистості. Уточнено поняття «професійна компетентність фахівців з туризму» як інтегративної якості, що включає в себе рівень оволодіння професійними знаннями, уміннями, навичками і розглядається як процес здійснення суб'єктом свідомого управління своєю діяльністю та поведінкою відповідно до загальнолюдських ціннісних орієнтацій. Наголошується на тому, що саме розвиток інформаційно-комунікаційних технологій сприяє модернізації сучасної системи туристичної освіти. Мова йде про дистанційну освіту, як систему передачі знань за допомогою різних засобів і технологій та формуванню умінь використання здобувачами необхідної інформації у практичній діяльності.*

Подано авторське визначення поняття «професійна компетентність фахівців з туризму», яке полягає у тому, що в умовах комп'ютерно орієнтованого інформаційно-комунікаційного середовища

Визначені структурні компоненти процесу формування професійної компетентності, його зміст, складові.

Автором розроблена структурно-функціональна модель процесу формування професійної компетентності фахівців з туризму. Визначені структурні компоненти моделі та їх зміст.

Ключові слова: професійна підготовка, професійна компетентність, фахівці сфери туризму, інформаційно-комунікаційні технології, структурно-функціональна модель формування професійної компетентності фахівців з туризму.

Постановка проблеми. Швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій радикально змінив динаміку та функціонування індустрії туризму. Вплив ІКТ на галузь туризму важко переоцінити, адже туристи все більше й більше використовують нові засоби для комунікації, задовольняючи свої потреби в інформації на всіх етапах споживання туристичних товарів (тобто до, під час і після покупки товару). Технологічні розробки й поширення Інтернету завдають помітного впливу на освітній процес: змінюються навчальні програми, навчальні матеріали та ін., які сприяють розвитку здатності до інтеграції знань, оволодінню способами роботи з інформацією. Саме тому, актуальним є пошук механізмів оптимальної інтеграції ІКТ у процес формування професійної компетентності фахівців сфери туризму, що дозволить створити надзвичайні переваги для туристичних організацій й усунути існуючу невідповідність.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання формування професіоналізму фахівців туристської сфери є предметом досліджень у працях Л. Безкоровайної, А. Коломісць, М. Скопєнь, А. Татринцева, В. Федорченко та інших авторів.

Мета статті. Стаття присвячена дослідженню впливу інформаційно-комунікаційних технологій на формування професійної компетентності фахівців сфери туризму. Автор вивчає умови, за яких буде вирішена потреба туристського ринку у фахівцях, які володіють високим рівнем професійної компетентності, професійною мобільністю, здатністю адаптуватися до умов професійної діяльності завдяки та недостатньою використанню інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ).

Обґрунтовується необхідність системного підходу до проблеми через розробку структурно-функціональної моделі процесу формування професійної компетентності фахівців сфери туризму.

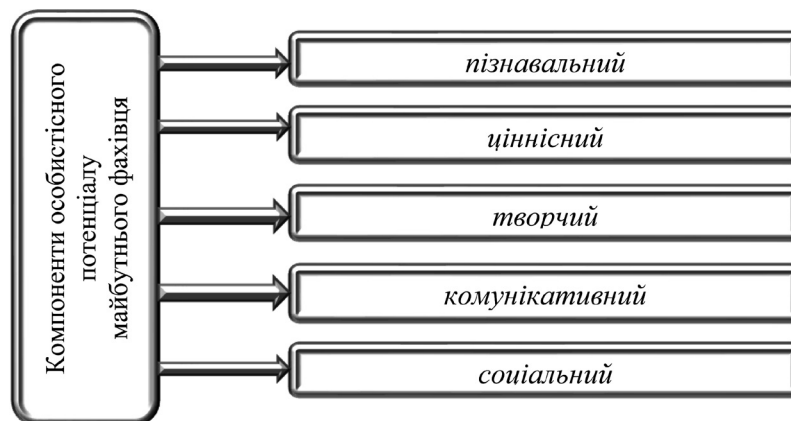
Для досягнення мети було використано комплекс теоретичних та емпіричних методів, за допомогою яких було визначено структуру професійної компетентності фахівців з туризму та умови її формування засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. В основі концепції професійної компетентності лежить ідея виховання компетентного працівника, який не лише має необхідні знання, професіоналізм, але й уміє діяти адекватно у відповідних ситуаціях, застосовуючи ці знання, й бере на себе відповідальність за певну діяльність. В умовах конкуренції основними пріоритетами фахівця стосовно професійної компетентності з'являються вміння пристосовуватися до швидких змін і нових потреб ринку праці, бути освіченим щодо інформації, уміти її аналізувати, активно діяти, швидко приймати рішення й навчатися упродовж всього життя.

Особистість професійно-компетентного фахівця з туризму уявляє собою цілісність, в якій професійне й особистісне тісно пов'язані системою цінностей [1]. Априорі, будь-які професійні знання, які втіляться в майбутній практичній діяльності, повинні спочатку наповнитися ціннісним змістом, стати частиною внутрішніх переконань фахівця, складовою частиною його оціночних і понятійних категорій, установок, поведінкових стереотипів.

Професійна компетентність трактується, як інтегративна якість особистості, яка визначає здатність фахівця розв'язувати професійні проблеми та завдання, що виникають у реальних ситуаціях професійної діяльності з опорою на наявні та сформовані особистісні якості.

Основними компонентами особистісного потенціалу фахівця повинні бути: пізнавальний, ціннісний, творчий, комунікативний та соціальний (мотивація, самооцінка, система відношень, рис. 1) [14].

Рисунок 1 — Компоненти особистісного потенціалу майбутнього фахівця (складено автором на основі [14])

Туризм сьогодні — це глобальний комп'ютеризований бізнес, у якому беруть участь великі авіакомпанії, готелі та туристичні корпорації всього світу. Активне впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність туристичних підприємств є необхідною умовою їх успішної роботи, адже точність, надійність, оперативність і висока швидкість обробки та передачі інформації визначає ефективність управлінських рішень у цій сфері (рис. 2).

Рисунок 2 — Послуги туристичних агентства (2015-2020 рр., складено автором на основі [12])

Туризм це сфера зростаючого застосування ІКТ. Система інформаційних технологій, що використовуються в туризмі, складається з комп'ютерної системи резервування, системи проведення телеконференцій, відеосистем, комп'ютерів, інформаційних систем управління, електронних інформаційних систем авіаліній, електронного пересилання грошей, телефонних мереж, рухливих засобів повідомлення і т. д. [9].

У практичній діяльності туристичних підприємств застосовуються різноманітні види інформаційних технологій, а саме:

- глобальні розподільчі системи;
- системи бронювання та резервування;
- електронні інформаційні системи;
- інформаційні системи менеджменту;
- мобільні системи зв'язку;
- послуги глобальної комп'ютерної мережі Інтернет.

Необхідність інтенсифікації обробки та обміну інформації у сфері туризму вимагає широкого впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, які сприяють більш результативній, інтенсивній професійній діяльності фахівців, а також зменшенню трудомісткості процесів інформаційної діяльності.

Під комунікаційними технологіями розуміємо сукупність різноманітних технологічних інструментів і ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації, створення, поширення, збереження та управління інформацією. Маємо на увазі комп'ютери, мережу Інтернет, мультимедіа, радіо та телекомунікації, а також телефонний та стільниковий зв'язки. Вміло застосовувавши сучасні інформаційні та комунікаційні технології ми отримаємо «доступ до розвинених інформаційних ресурсів: баз даних і банків знань, навчальних та контролюючих систем, електронних бібліотек, електронної освіти (e-education)» [13].

Інтернет у цілому, електронне навчання зокрема, пропонує значні можливості гнучкості та пристосування до конкретних умов роботи в галузі туризму та готельному секторі. Саме тому, введення електронного навчання можна є важливим кроком щодо підготовки фахівців з туризму до критичного сприйняття, який вчить вирішувати проблеми й приймати негайні рішення, підвищувати їхню комп'ютерну та технологічну грамотність. Це є обов'язковою вимогою до висококваліфікованого фахівця сфери туризму.

Однією з сучасних інформаційних технологій є Zoom, як платформа — сервіс для проведення відеоконференцій, онлайн-зустрічей і дистанційного навчання студентів та платформа електронного навчання Moodle.

Ми вважаємо, що сьогодні повинен бути реалізований цілеспрямований системний набір прийомів, засобів організації навчальної діяльності, що охоплює весь процес навчання від визначення мети до одержання результатів. Серед технологій, які використовуються у професійній підготовці фахівців з туризму (кредитно-модульна, традиційна, програмована) саме проєктна технологія та основи знань з ІКТ, яка передбачає використання різноманітних методів, засобів навчання та інтегрування знань, умінь з різних галузей науки. ІКТ — це технології опрацювання інформації за допомогою комп'ютера та телекомунікаційних засобів. Впровадження ІКТ в навчальний процес стимулює інтерес до навчальної діяльності, сприяє формуванню логічного та творчого мислення, професійному та особистісному розвитку здобувачів й формуванню їх інформаційної культури.

Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій сприяє забезпеченню навчання, виховання, професійної підготовки особистості, формуванню професійної

компетентності майбутніх фахівців в інформаційному суспільстві, розвитку їх інтелектуального творчого потенціалу, що залежить від рівня сформованості таких особистісних якостей, як мотивація, досягнення успіху, самооцінка та ін. (рис. 3).

Рисунок 3 — Складові поняття «професійна компетентність»
(складено автором на основі [5])

Серед компетентностей фахівців з туризму варто назвати: здатність швидко та ефективно розв'язувати широке коло проблеми, які виникають під час професійної діяльності, шляхом практичного використання комунікаційних навичок, спеціалізованих знань та сучасних технологій; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал у відповідності до Стандарту (Наказ МОН України 04.10.2018 р. № 1068).

Застосування сучасних інформаційних технологій підвищує безпеку та якість туристичних послуг. Нині в туризмі використовують глобальні розподільчі системи (Global Distribution System), які забезпечують швидке і зручне бронювання квитків на транспорт, резервування місць у готелі, прокат автомобілів, обмін валют, замовлення квитків на спортивні та культурні заходи і т. д. Найбільшими глобальними розподільчими системами на міжнародному ринку туристичних послуг є AMADEUS, Worldspan, Galileo, Sabre [15].

Нами було уточнено поняття «професійної компетентності фахівців з туризму» як складне системне утворення, інтегративна якість особистості, яка передбачає сформованість умінь розв'язувати типові і нетипові професійні проблеми; уміння здійснювати діяльність творчого рівня, готовність до саморозвитку та самовдосконалення. Саме тому, важливою є проблема досягнення взаємозалежності

структурних елементів системи професійної підготовки фахівців з туризму, яка дозволяє виявляти гнучкість, варіативність рішень щодо виконання практичних завдань і яка виявляється також у поведінці, діяльності та вчинках. Сформованість цих якостей дозволить адекватно сприймати фахівцям вимоги та потреби сучасного споживача туристичних послуг (рис. 4).

Рисунок 4 — Складові інформаційно-комунікаційних технологій
(складено автором на основі [6])

Туристична сфера є інформаційно насиченою, тому для забезпечення якісного рівня її управління необхідно використовувати сучасні інформаційні технології. «Інформаційно-комунікаційні технології — це сукупність методів, виробничих процесів і програмно-технічних засобів, інтегрованих з метою збору, обробки, зберігання, поширення, відображення й використання інформації в інтересах її користувачів» [6]. Зауважимо, що електронне навчання є дещо ширшим, адже воно включає «залучення як інформаційно-комунікаційних технологій, так і мультимедійних технологій» [5].

Нами було визначено, що до складу ІКТ входять: технічні засоби (комп'ютери, мультимедійні проектори, сенсорні дошки та ін.); програмні засоби (системні, загального призначення, прикладне програмне забезпечення); засоби під'єднання до Інтернет; інформаційне наповнення (контент) та методичне забезпечення. В процесі професійної підготовки фахівців з туризму в процесі вивчення дисциплін відбувається наповнення інформаційно-комунікаційного середовища електронними науковими ресурсами. Оволодіння засобами ІКТ дозволяють використовувати різні способи роботи з інформацією. Наприклад для виконання проектних робіт здобувачі використовують програму MS Office PowerPoint. Використання універсальних програмних комплексів типу Power Point Microsoft Office дозволяє як оптимізувати загальний освітній процес, так і створювати якісні навчальні матеріали для реалізації конкретних навчальних завдань.

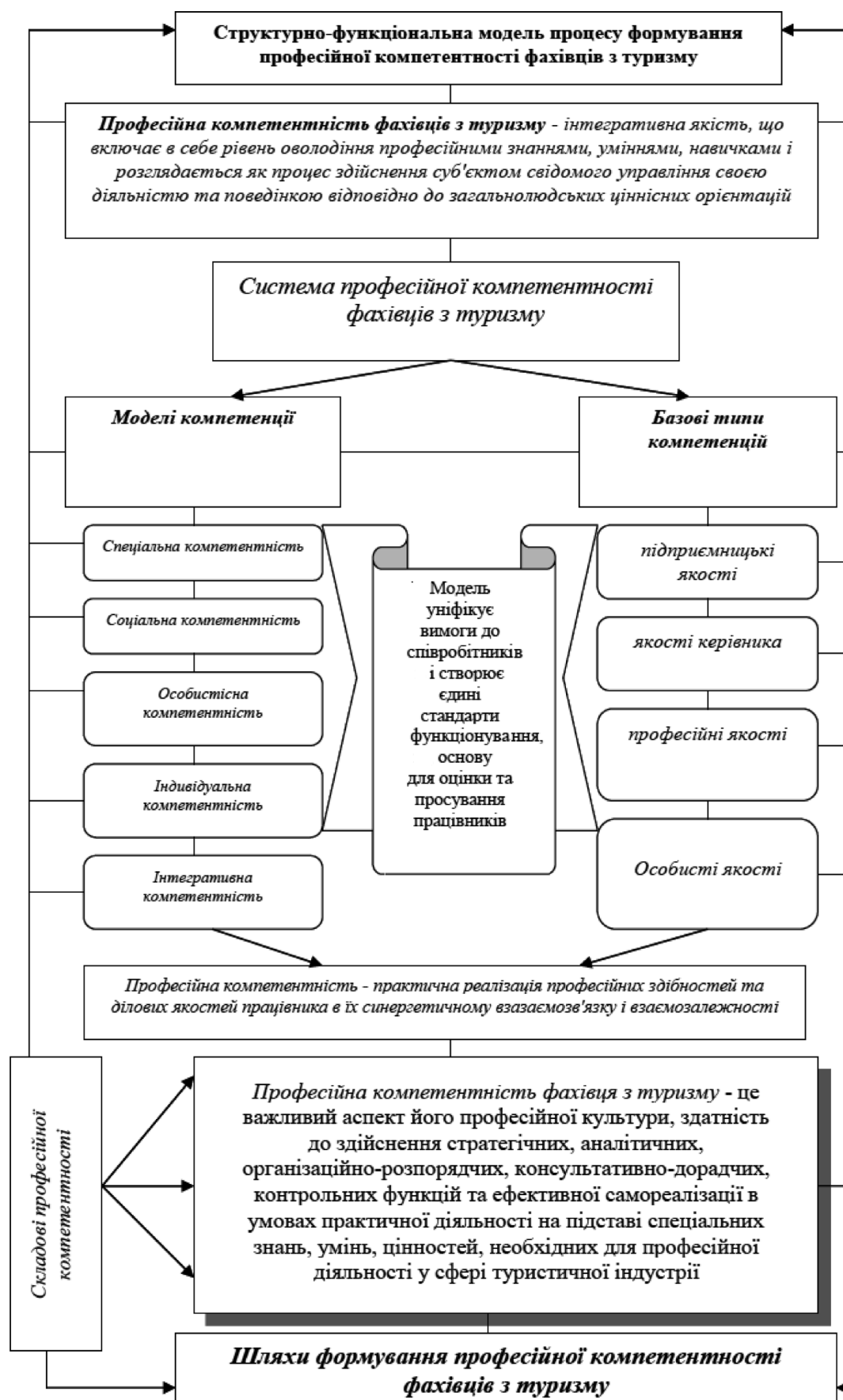
Нами була розроблена структурно-функціональна модель процесу формування професійної компетентності фахівців з туризму, яка уявляє собою цілісну систему

зі взаємопов'язаними компонентами, а саме: моделями компетенції (спеціальна, соціальна, особистісна, індивідуальна, інтегративна) та базовими типами компетенції (мова йде про формування підприємницьких якостей, професійних, особистісних та якостей керівника). Професійна компетентність представляє собою як практичну реалізацію професійних здібностей та ділових якостей фахівців, так і цілісне особистісне утворення, для якого характерна варіативність, гнучкість, готовність до постійного саморозвитку та самовдосконалення у сфері туризму (рис.5).

Висновки. Серед сучасних освітніх технологій у закладах вищої освіти особливе місце займають інформаційно-комунікаційні. Необхідність їх упровадження в освітній процес не викликає сумнівів, оскільки інформаційно-комунікаційні технології є одним із найважливіших засобів підвищення інтелектуального рівня особистості, якісного покращення підготовки майбутніх фахівців сфери туризму, здатних до інтеграції знань, розуміння й усвідомлення динамічного розвитку туристичної індустрії. Однією з умов успішного формування професійної компетентності фахівців туристичної галузі є створення умов для використання ІКТ в практичній професійній діяльності, розробка й реалізація механізмів їх оптимальної інтеграції в навчальний процес.

Список літератури

1. Безкоровайна Л. В. Теоретичні і методичні засади професійної підготовки майбутніх фахівців з туризмознавства у вищих навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Запорізький національний університет Міністерства освіти і науки України. Запоріжжя. 2018. 713 с.
2. Богатирьова Г. А., Ніколайчук О. А., Романуха О. М., Снігур К. В. Організація туристичної діяльності: методика та практика : навч. посіб. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2020. 159 с.
3. Bohatyryova G., Barabanova V., & Udovichenko H. Training Bachelor of Tourism to the profession in terms of multicultural educational space. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. No. 13(1). 2021. P. 154–161. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/365>.
4. Кифяк В. Ф. Організація туристичної діяльності в Україні. Чернівці : Книги-XXI, 2003. 300 с.
5. Коломієць А. М., Черній Г. В. Електронне навчання як засіб підвищення якості підготовки фахівців сфери туризму. *Вісник ЛДУ БЖД. Сер. Педагогічні науки*. № 8. 2013. С. 263–267.
6. Копил О. А. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб формування самоосвітньої компетентності в сфері професійної освіти. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. Педагогічні науки: збірник*. 2012. Вип. 96. С. 105–108.
7. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму. World Travel and Tourism Council WTTC. URL: <http://www.wttc.org>
8. Погуда Н. В., Розметова О. Г. Сучасний стан туристичного ринку України. *Ефективна економіка*. 2018. Випуск 10. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/59.pdf.
9. Скопень М. М. Комп'ютерні інформаційні технології в туризмі : навчальний посібник. К.: Кондор, 2005. 301 с.
10. Татаринцева А. С., Олійник О. М. Управління підприємствами туристичної сфери з використанням сучасних інформаційних технологій. *Вісник Запорізького національного університету*. 2011. Випуск 1 (9). С. 148–153. URL: https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/eco_2011_1/2011_1/148-153.pdf.

Рисунок 5 — Структурно-функціональна модель процесу формування професійної компетентності фахівців з туризму (розроблено автором)

11. Чепелевська М. Використання засобів дистанційного навчання для підготовки фахівців. *Молодий вчений*. 2020. №12 (88). С. 78–83. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-17>.
12. Туристичний барометр України. 2020. ГС «НТОУ», 2021. URL: <https://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-statistics-barometer-2020.pdf>.
13. Шука Г., Чорна Л. Ковальська Л. Підготовка фахівців галузі туризму в світлі нової парадигми вищої освіти. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки*. 2020. С. 455–467.
14. Федорченко В.К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. К., 2005. 512 с.
15. Baum T. Managing Human Resources in the European Tourism and Hospitality Industry: A Strategic Approach. UK: International Thomson Business Press, 1996. 281 p.
16. Loik G.B. Model of shaping professional competence of future tourism managers: its experimental verification and efficiency. *Приднестровский научный вестник*. 2013. № 6. С. 123–129.

References

1. Bezkorovaina, L. V. (2018). *Teoretychni i metodychni zasady profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z turyzmoznavstva u vyshchyykh navchalnykh zakladakh* [Theoretical and methodical bases of professional training of future specialists in tourism in higher educational institutions. Thesis PhD in Pedagogic sciences]. Zaporizhzhia, 713 p.
2. Bohatyrova, H. A., Nikolaichuk, O. A., Romanukha, O. M. & Snihur, K. V. (2020). *Orhanizatsiia turystychnoi diialnosti: metodyka ta praktyka* [Organization of tourist activities: methodology and practice]. Kryvyi Rih, DonNUET Publ., 159 p.
3. Bohatyrova, G., Barabanova, V., & Udovichenko, H. (2021). Training Bachelor of Tourism to the profession in terms of multicultural educational space. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, no. 13(1), pp.154-161 <https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/365>.
4. Kyfiak, V. F. (2003). *Orhanizatsiia turystychnoi diialnosti v Ukraini* [Organization of tourist activities in Ukraine]. Chernivtsi, Knyhy-XXI, 300 p.
5. Kolomiets, A. M., Chernii, H. V. (2013). *Elektronne navchannia yak zasib pidvyshchennia yakosti pidhotovky fakhivtsiv sfery turyzmu* [E-learning as a means of improving the quality of training of specialists in the field of tourism]. *Visnyk LDU BZhD. Seriiia Pedahohichni nauky* [Bulletin of Lviv State University of Life Safety. Series “Pedagogical sciences”], no. 8, pp. 263–267.
6. Kopyl, O. A. (2012). *Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii yak zasib formuvannia samoosvitnoi kompetentnosti v sferi profesiinoi osvity* [Information and communication technologies as a means of forming self-educational competence in the field of professional education]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu. Seriiia Pedahohichni nauky* [Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series “Pedagogical sciences”], vol. 96, pp. 105–108.
7. World Travel and Tourism Council WTTC. Available art: <<http://www.wttc.org>> [Accessed 23 January 2020].
8. Pohuda, N. V., Rozmetova, O. H. (2018). *Suchasnyi stan turystychnoho rynku Ukrainy* [The current state of the tourist market of Ukraine]. *Efektivna ekonomika* [Effective economy], issue 10. Available at: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/10_2018/59.pdf.
9. Skopen, M. M. (2005). *Kompiuterni informatsiini tekhnolohii v turyzmi* [Computer information technologies in tourism]. Kyiv, Kondor Publ., 301 p.

10. Tatoryntseva, A. S., Oliinyk, O. M. (2011). *Upravlinnia pidpriemstvamy turystychnoi sfery z vykorystanniam suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii* [Management of tourism enterprises using modern information technologies]. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu* [Bulletin of Zaporizhzhia National University], issue 1 (9), pp. 148–153. Available at : https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2011/eco_2011_1/2011_1/148-153.pdf.
11. Chepelevska, M. (2020). *Vykorystannia zasobiv dystantsiinoho navchannia dlia pidhotovky fakhivtsiv* [Use of distance learning tools for training specialists]. *Molodyi vchenyi* [Young scientist], no. 12 (88), pp. 78–83. Available at : <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-12-88-17>.
12. *Turystychnyi barometr Ukrainy* [Tourist barometer of Ukraine]. GS «NTOU», 2021. Available at : <https://www.ntoukraine.org/assets/files/ntou-statistics-barometer-2020.pdf>.
13. Shchuka, H., Chorna, L., Kovalska, L. (2020). *Pidhotovka fakhivtsiv haluzi turyzmu v svitli novoi paradyhmy vyshchoi osvity* [Training of tourism specialists in the light of the new paradigm of higher education]. *Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy, ser.: Pedagogichni Nauky* [Collection of scientific works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: pedagogical sciences], pp. 455–467.
14. Fedorchenko, V. K. (2005). *Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky fakhivtsiv dlia sfery turyzmu: dys. dokt. ped. nauk* [Theoretical and methodical bases of preparation of experts for sphere of tourism. Thesis PhD in Pedagogic sciences]. Kyiv, Institute of Pedagogy and Psychology of Professional Education of the Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine Publ., 512 p.
15. Baum, T. (1996). *Managing Human Resources in the European Tourism and Hospitality Industry: A Strategic Approach*. UK: International Thomson Business Press Publ., 281 p.
16. Loik, G. B. (2013). Model of shaping professional competence of future tourism managers: its experimental verification and efficiency. *Pridnestrovian Scientific Bulletin*, no. 6, pp. 123–129.

Дата надходження рукопису 12.11.2022

Objective. *The article is devoted to the study of the influence of information and communication technologies on the formation of professional competence of specialists in the field of tourism. The author studies the conditions under which the tourism market's need for specialists who possess a high level of professional competence, professional mobility, and the ability to adapt to the conditions of professional activity through the use of information and communication technologies (ICT) will be solved.*

The need for a systematic approach to the problem is substantiated through the development of a structural-functional model of the process of formation of professional competence of specialists in the field of tourism by means of information and communication technologies.

Methods. *The main research methods of the process of formation of professional competence by means of information and communication technologies are: the abstract-logical method for determining the main problematic issues of the formation of professional competence; modeling method for developing a structural-functional model of the process of formation of professional competence of tourism specialists by means of information and communication technologies.*

Results. *In the context of the research, the essence of the process of formation of the professional competence of the individual is defined and clarified. The concept of “profes-*

sional competence of tourism specialists” is clarified as an integrative quality, which comprises the level of mastering professional knowledge, abilities, skills and is considered as a process of the subject’s conscious management of his activities and behaviour in accordance with universal value orientations. It is emphasized that the development of information and communication technologies contributes to the modernization of the modern system of tourism education. It goes about distance education as a system of knowledge transfer with the help of various means and technologies and the formation of the students’ skills to use the necessary information in practical professional activities.

The author’s definition of the concept of “professional competence of tourism specialists” is presented, which consists in that in the conditions of a computer-oriented information and communication environment

Structural components of the process of formation of professional competence, its content, components are defined.

The author has developed a structural and functional model of the process of formation of professional competence of tourism specialists. The structural components of the model and their content are defined.

Key words: professional training, professional competence, specialists in the field of tourism, information and communication technologies, structural and functional model of tourism specialist’s professional competence formation.